

Дзвінскі ўзгорак

*Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь*

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №10 (79)
ЛІПЕНЬ 2018 ГОДА

ГРАМАДЗКАЯ АКТЫЎНАСЦЬ

АКТЫВІСТКА НАПІСАЛА СКАРГУ

Віцебскія чыноўнікі адмовіліся прымаць жыхарку Віцебскага раёну Алену Янушкоўскую.

Актывістка аргкамітэта БХД Алена Янушкоўская напісала скаргу на чыноўнікаў Віцебскага аблвыканкама па прычыне адмовы ёй у прыёме старшыні аблвыканкаму Мікалая Шарснёва, намесніка ды прадстаўніка адміністрацыі прэзідэнта Субоціна.

Чыноўнікаў не на жарт раззлавалі відэазвароты спадарыні Алены, у якіх яна тыкала носам дзяржаўных мужоў у праблемы іх кіравання. Тыя ж «спускалі» усё на райвыканкам, які справаздачыцца адпіскамі.

«Але ўпартасці экс-кандыдату Віцебскага абласнога Савета дэпутатаў Алене Янушкоўскай не займаць — яна прывыкла дамагацца пастаўленай мэты. Спадар Субоцін таксама няхай рыхтуецца да сустрэчы з ёй, заява на прыём напісана таксама. Шматкроць Алена Янушкоўская грукае ў дзверы і чыноўнікаў, і пракуратуры, каб прымусіць адказных наладзіць прыстойнае жыццё жыхарам Заронаўскага сельсавета», — адзначыла каардынатар БХД Таццяна Севярынец.

Ян Сведка

СУСТРЭЧА Ў РАЙВЫКАНКАМЕ

Сябры ініцыятывы «Хайсы» трапілі на прыём да старшыні Віцебскага раённага выканкаму. Чыноўнік пакпіў з наведнікаў, за што і атрымаў.

27 чэрвеня прадстаўнікі ініцыятывы «Хайсы», у якую ўваходзяць і актывісты аргкамітэта БХД, прыйшлі на прыём да старшыні Віцебскага раённага выканкама Генадзя Сабыніча, каб данесці ўсё ж свае доказы наяўнасці пахаванняў пад вёскай Хайсы ахвяр сталінскіх рэпрэсій. Райвыканкам мае іншае меркаванне.

Прыйшло 7 чалавек з ініцыятывы, на што адразу адрэагаваў чыноўнік, калі ўсе ўладкаваліся за сталом у ягоным кабінеце: «Ну паглядзіце, разгар працоўнага дня, а сем чалавек не на працы. А сем чалавек шмат што могуць зрабіць...»

Ён хацеў распавесці нейкую павучальную гісторыю, але пачуў ад актывісткі БХД Ірыны Захаравай: «Я, між іншым, на пенсіі, у маёй арганізацыі, як толькі 55 споўніцца, адразу выпраўляюць на пенсію, гэта вы тут заседжваецеся, што вас з гэтых кабінетаў толькі наперад нагамі выносяць!»

Сабыніч абсёкся, да яго дайшло, што шмат на сябе ўзяў, далей размову вёў класічна: «Мы разбярэмся дэталёва, мы дашлем запыт, мы ўлічым вашу пазіцыю»...

Амаль гадзіну даводзілі актывісты яму сваю пазіцыю. А на завяршэнне Алена Янушкоўская з БХД выказала сваё абурэнне: «Вы мяне абразілі, і я хачу вас папярэдзіць, што калі вы дазволіце сабе такое яшчэ, то падам у суд. Чаму ж гэта я не на працы? А хто вінаваты, што ідучы па дарозе, якую вы гадамі ў Суйкава правесці не можаце — толькі абяцаеце, я зламала нагу, згубіла працу. Але ў мяне ёсць гаспадарка, і я на ёй працую, як ніхто з вас не працуе».

«Думаецца, сустрэча з людзьмі, што ў разгар працоўнага дня чамусьці аказаліся не на працы, пойдзе старшыні Віцебскага райвыканкама Генадзю Сабынічу на карысць. Паспрабаваў ён прыпадобніцца да праўладных хамаў, ды не пракаціла. Можа, да нашых патрабаванняў паставіцца больш уважліва, бо размаўляў з людзьмі, якія маюць годнасць», — адзначае каардынатар БХД Таццяна Севярынец.

Якаў Дрозд

Чытайце сайт Віцебскага раёна:
http://vicebskreg.by

ПОЧЁТНОЕ ЗВАНИЕ

«ПРАВЕДНИКИ НАРОДОВ МИРА»

Четверо членов семьи Кузьминых из деревни Машкино Витебского района получили от Государства Израиль почетное звание «Праведники народов мира» Такой чести они удостоились за спасение 16-летнего еврейского подростка во время Великой Отечественной войны.

— Праведниками стали мои дедушка и бабушка Назар и Анна Кузьмины, а также их дети — Оксана и Федор, мои тетя и дядя. К сожалению, никого из них уже нет в живых. Но героическую историю, как наши предки, потомки русских староверов, спасли еврейского мальчика Леву Воробейчика, знают и бережно хранят все представители нашей семьи, — рассказал TUT.BY житель Витебска, подполковник запаса Вадим Кузьмин.

Ожидается, что именные медали и почетные сертификаты «Праведников народов мира» представители семьи Кузьминых получат в октябре в белорусской столице — на мероприятии, приуроченном к 75-летию акции уничтожения евреев в Минском гетто.

В феврале 1942-го семья 16-летнего Левы погибла в Чашникском гетто. Это случилось у него на глазах. Сам мальчик чудом спасся. Полмесяца бродил по селам: кто-то пускал его в дом, пока темно, кто-то давал хлеб и просил уйти, а кто-то сразу прогонял. В конце концов Лева обессилел и обморозил ноги. Кое-как добрел до крайней хаты в деревне Машкино, где жили старообрядцы Назар и Анна Кузьмины с тремя детьми.

Парня приютили, хотя это было крайне опасно: в деревне стоял немецкий саперный батальон, а в доме у Назара Каллистратовича и Анны Миновны жил их командир.

Кузьмины слышали о расправах над евреями по всей округе и знали, что тем, кто их прячет, грозит смерть. Прятали Леву поначалу в бане. Но там было холодно, а топить среди недели — значит привлечь внимание. Назар пожалел парня и переселил в дом. Сделал это незаметно для немцев. Посадил Леву в мешок с дровами и так занес в хату.

Какое-то время гость сидел в чуланчике, за печкой. Но, напомним, в хате жил немецкий командир. Назар и Анна стали опасаться, что Леву найдут. Его снова переправили в баню, только теперь не в ту, что во дворе, а в дальнюю — на хуторе.

Обмороженные Левины ноги мазали гусиным жиром. Лечила гостя дочь хозяев Оксана,до войны она училась в мединституте. А еду по очереди носили ее братья — Федя и Георгий.

Через месяц, когда Лева немного окреп, Кузьмины справили ему одежду, обувь. И на семейном совете решили, что Федя переведет парня к партизанам.

После войны Кузьмины и Воробейчик потерялись. Но все время друг друга искали. Встретились только спустя 14 лет после Победы, в 1959 году, благодаря случайности. С этого момента они стали друг другу названой родней.

Умер Лев Воробейчик в 1984 году, в 59 лет, от болезни сердца. Похоронили его на Витебском еврейском кладбище. Нет в живых и других героев этой истории — Назара, Анны Кузьминых и их детей Федора, Оксаны и Георгия.

Звание «Праведник народов мира» присваивает Государство Израиль. Это делают в благодарность людям других национальностей, которые, рискуя жизнью, спасали евреев во время Холокоста.

В спасении евреев принимали участие люди самого разного социального происхождения — от неграмотных сельских жителей до членов королевских семей. Им помогали представители практически всех профессий: военные, чиновники, священники, рыбаки, рабочие, крестьяне, учителя, предприниматели и так далее.

Имена спасителей увековечивают на стене почета в Музее истории Холокоста Яд-Вашем в Иерусалиме.

Праведники, их супруги и дети имеют право на почетное гражданство Израиля. Живущие в Израиле праведники мира (а также их вдовы, вдовцы или несовершеннолетние дети) получают ряд льгот. В частности, это ежемесячные выплаты в размере средней зарплаты, выплаты на оздоровление и льготы по уплате муниципального налога.

Звание «Праведник народов мира» носят почти 27 тысяч человек разного вероисповедания из более 50 стран. По данным Википедии, 641 человек живет в Беларуси.

Tut.by

ДОБРАЎПАРАДКАВАННЕ

В КИРОВСКОЙ УСТАНОВИЛИ САМОЛЕТ

Памятный знак героям-летчикам «Самолет СУ-24М» установлен в агрогородке Кировская Витебского района.

Жители Кировской, а также те, кто проезжает по дороге Р20 в областной центр, не упускают возможности сделать селфи рядом с известным советским и российским фронтовым бомбардировщиком, теперь навсегда приземлившимся на территории Витебского района.

Летательный аппарат на безвозмездной основе был передан Министерством обороны Беларуси, работы по транспортировке, установке и благоустройству памятного объекта выполнялись райисполкомом и организациями района и финансировались за счет средств субботников.

- В Витебском районе уже имеются музейные экспонаты боевой техники под открытым небом в Витебском кадетском училище, учебно-спортивном учреждении им. А. Горовца ДОСААФ, Запольском, Октябрьском и Летчанском сельсоветах. Все они, в том числе и новый памятный знак, – дань уважения подвигу наших земляков, участвовавших в войнах и вооруженных конфликтах, символизируют мощь нашей страны и являются важными элементами благоустройства района, – отметил на торжественной церемонии открытия председатель Витебского райисполкома Геннадий Сабынич.

«Витебские вести»

КРЫМІНАЛ

ЗАДЕРЖАН ГЛАВВРАЧ ОБЛАСТНОЙ БОЛЬНИЦЫ

Главврач Витебской областной больницы и депутат облсовета Анатолий Оладько задержан по подозрению в коррупции.

Имя Анатолия Оладько было названо 11 июля председателем Комитета госбезопасности Валерием Вакульчиком среди задержанных по уголовным делам, которые были возбуждены по фактам коррупции в системе белорусского здравоохранения. Согласно Вакульчику, Оладько был уличен во взяточничестве. Всего КГБ задержало 37 должностных лиц, а в уголовных делах фигурируют более 60 человек.

Анатолию Оладько 53 года, в 1987 году он окончил Витебский медицинский институт по специальности «Лечебное дело», и работал врачом-интерном в Витебской областной клинической больнице. Потом преподавал в Могилевском медицинском училище. С 1989 года Оладько работает в врачом-хирургом в поликлинике имени Калинина, а с 1991 года — в ВОКБ.

В 2000 году Анатолий Оладько стал главврачом спецдиспансера Витебского филиала научно-исследовательского клинического института радиационной медицины и эндокринологии. В 2002 году он завершил обучение в клинической ординатуре ВГМУ по специальности «Хирургия», а уже в 2003 году был назначены главным врачом клиники этого университета. Главврачом Витебской областной клинической больницы Оладько стал в 2010 году, а через два года окончил Академию управления.

В 2014 и 2018 годах Анатолия Оладько избирали в Витебский областной совет депутатов, он представляет Смоленский №49 округ. На последних выборах Оладько задекларировал суммарный доход за 2016 год в размере 92 894 рублей 60 копеек, причем 62 000 рублей он выручил от продажи квартиры. Таким образом, в 2016 году за месяц главврач ВОКБ зарабатывал около 2500 рублей. Недвижимости и автомобилей, согласно декларации о доходах, у Анатолия Оладько нет.

«Народныя навіны Віцебска»

СВАБОДА СУМЛЕННЯ

ПІША АЙЦЕЦ ВЯЧАСЛАЎ БАРОК

Маё пытанне: Дзень Рэспублікі — гэта Дзень Незалежнасці або залежнасці?

Кожная краіна мае такі дзень, калі святкуецца тое, што аб'ядноўвае ўсю нацыю, — гэта Дзень Незалежнасці, Дзень Рэспублікі.

У нас ужо каторы год такім днём ёсць 3 ліпеня. Дата прымеркаваная да дня вызвалення Мінска ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Што там тое і казаць — падзея слаўная! І нельганіяк забыцца на яе. Фашызм — гэта трагедыя сусветнага маштабу. Жыццё чалавека ёсць абсалютнай каштоўнасцю, а таму і памяць пра тых, хто загінуў, павінна быць святой…

Святкаванне Дня Незалежнасці і атаясамліванне яго выключна з перамогай над фашызмам асабіста мяне змушае яшчэ раз пераканацца ў сваіх думках: перамогу здабылі, а стану незалежнасці, на жаль, так яшчэ і не асягнулі.

З прыкрасцю, але трэба сказаць, што вызваленне ад фашызму не прынесла Беларусі свабоды. Немагчыма ж прамаўчаць пра палітычныя рэпрэсіі, галадамор, перасяленні... Гэтым з'явам спадарожнічалі сотні тысяч ахвяраў і несправядлівых смерцяў нашых суграмадзян.

Хтосьці скажа: але ж гэта іншая гісторыя! Іншая то іншая, але ж наша.

Святкуючы перамогу над фашызмам і не асудзіўшы злачынствы камуністычнага рэжыму, мы пішам старонку гісторыі нашай краіны і абапіраемся на фальшывыя сведчанні. Як сказаў папа Францішак: «Усе дыктатуры пачыналіся так: з фальсіфікацыі інфармацыі, з пераходу камунікацыі ў рукі адной несумленнай асобы, несумленнага ўрада».

А значыць, і сучасная старонка нашай гісторыі становіцца падобнай да мінулай, калі панаваў таталітарны рэжым, пры якім, як вядома, чалавек і ягонае жыццё не ўяўляла абсалютнай каштоўнасці. Чалавек — гэта нішто! Важна — парадак.

А таму і атрымліваецца: маем вайсковыя парады, і калоны вайсковай тэхнікі дэманструюць сваю перавагу над усім, у тым ліку над спецтэхнікай МНС і хуткай дапамогі. Пытанне: яны паспелі? Што сталася з тымі людзьмі?

Хтосьці скажа, што я нагнятаю, перабольшваю. Добра, я магу прамаўчаць.

Дарэчы, я б наогул не задаваў аніякіх пытанняў, каб іх не задавалі памерлыя, несправядліва загінулыя, а больш дакладна — іх косці, якія ўздымаюцца з-пад зямлі. Ім, усё адно ж бы быццам бы не ляжыцца пад зямлёй.

Я пра Хайсы, што пад Віцебскам.

Там ляжаць косці несправядліва забітых людзей. Яны дагэтуль непахаваныя. Яны кожны год вылазяць з-пад зямлі. І нібы моўчкі шукаюць людзей, якія б ушанавалі іх памяць. Я хаджу па хайскім узлеску, сам браў у рукі раскіданы гумовы абутак, вытрасаў з яго зямлю, а разам з ёй высыпаліся людскія косткі, бачыў чарапы з адзінай дзіркай у патыліцы.

Гэта ўсё Хайсы. Там ляжаць парэшткі тысяч чалавек, якія былі забітыя НКВД перад вайной. А колькі ж такіх магіл на Беларусі! Іх столькі, што можна меркаваць: камуністычны рэжым сістэматычна вынішчаў наш народ. І немагчыма не задаць пытанне: ці гэта не быў генацыд супраць беларускага народа? Фактам ёсць, што за чырвонага рэжыму ў Беларусі загінула людзей не менш, чым ад фашыстаў падчас вайны. Фактам ёсць, што сістэматычна вынішчалася культура Беларусі. Нішчылася мова — душа народа. І ў пэўны момант знішчэнне Беларусі дайшло да такой мяжы, што сёння небеспадстаўна можа прагучаць пытанне: ці наогул існуе такі шанец на адраджэнне беларускай нацыі?..

Я веру ў Хрыста, які кажа: «Пазнайце праўду, і праўда вызваліць вас» (Ян 8, 32).

А таму, калі хочам сапраўднага вызвалення, свабоды і незалежнасці, можа, варта перастаць блефаваць, ладзячы вайсковыя парады. Хопіць крывадушнічаць праз ушанаванне ахвяраў фашызму і ўпартае незаўважанне ахвяраў камунізму, якія ляжаць побач, а часцяком у тых самых магілах. Давайце пазнаем гістарычную праўду і адкрыем усе архівы. Давайце рассакрэцім тыя злачынствы, доказы якіх яшчэ сёння захоўваюцца ў тэчках з грыфам «сакрэтна».

Аднак праўдай ёсць тое, што несправядлівым рэжымам ёсць што хаваць. Пераконвае нас у гэтым досвед іншых краін, напрыклад Літвы і Украіны. У іх рассакрэцілі архівы, і гісторыкі сёння раскрываюць злачынствы супраць народа.

Мы, беларусы, дзеці катаў і дзеці ахвяраў, на ўзроўні падсвядомасці адчуваем паміж сабою прорву. І калі мы розныя, хочам мірна жыць у адной краіне, то павінны задумацца над тым, што зрабіць, каб паяднацца і прымірыцца паміж сабою і са сваёй гісторыяй.

…Намусім патрэбна пакаянне, а не вайсковыя парады.

Трэба адкрыць архівы, каб спазнаць гістарычную праўду, пазнаць злачынствы. Трэба акрэсліць зло, яго межы, каб можна было ў ім пакаяцца.

І, пакаяўшыся ў злачынствах мінулага, мы, нашчадкі катаў і ахвяраў, зможам працягнуць сабе ўзаемна рукі для прымірэння.

Калі гэта настане, то гэта і будзе дзень сапраўднага вызвалення і пераломны момант нашай гісторыі, бо дзякуючы яму мы атрымаем магчымасць распачаць будаўніцтва нашага супольнага дома, імя якога — Беларусь, нашай Рэспублікі.

Facebook

ВЯСКОЎЦЫ

ВИТЕБЧАНЕ ОБОСНОВАЛИСЬ НА СЕЛЕ

Семья Смолко разводит индеек и выращивают деревенский эксклюзив.

Желание иметь свой дом за городом появилось после возвращения со службы в Афганистане, признался Владимир Петрович.

Тогда он купил дачу в Мошканах в Сенненском районе, но спустя года два-три оставил, ведь большую часть времени вместе с семьей ездил помогать по хозяйству и налаживать быт родителей жены в деревню Хотоля Витебского района. Вслед за старшим поколением и сами незаметно прикипели душой к этому красивому месту, а после выхода на пенсию супруги решили насовсем перебраться в деревню. Вот уже шестой год зимуют в доме, который Владимир Петрович самостоятельно построил для своей большой семьи.

Смолко вырастили пятерых детей, трое из них — приемные. Все они без исключения приезжают в деревню, чтобы погостить и помочь по хозяйству. Конечно, больше всего восторгов от сельской жизни у внуков. Им есть где разгуляться, да и домашние животные многим современным детям в диковинку, а тут есть свиньи, козы, гуси, индюки, куры и даже деревенский эксклюзив — павлин.

— Когда мы только переезжали, знакомые не верили: «Неужели и живность никакую держать не будете?» Я отшучивалась: конечно, будем, возьмем собак и кота. Сейчас у нас целое птичье царство. Цыплят, гусят и индюшат сами разводим, маленьких на печке держим в тепле, а как подрастут, ко взрослым отправляем. Павлина вывели в инкубаторе два года назад. Он у нас красивый, правда, пока без пышного хвоста. Полностью оперится только к следующему сезону, тогда и будет радовать ярким окрасом. Хотим ему для компании еще и самочку найти, — рассказала Любовь Степановна.

Владимир Смолко избран старейшиной деревни и депутатом местного Совета, отлично справляется со своей общественной нагрузкой, помогает местным жителям, большинство из которых почтенного возраста, преодолевать возникающие трудности.

— В Хотоли 26 жилых домов, а главные деревенские проблемы и так всем известны — дороги и водообеспечение. Что в моих силах, стараюсь сделать, — рассказал он о своей депутатской работе.

Во многом благодаря Владимиру Смолко в Хотолях появилась нормальная дорога. Поговорив с местными жителями, Владимир Петрович предложил не дожидаться финансирования со стороны, а самим собрать необходимую сумму, обратился в ДРСУ № 144. В итоге подъезд прогрейдировали, подсыпали щебенкой, и сельчане забыли о бездорожье.

При поддержке депутата также привели в порядок мемориал в деревне Островские и благоустроили воинское захоронение в Михайлово, где покоятся останки более 300 погибших в годы Великой Отечественной войны. При этом большую часть материалов Владимир Петрович оплатил сам, лично трудился на знаковых объектах.

— Бывает, он целыми днями пропадает на «общественных» работах. Я даже как-то шутя пожалела, что нельзя мужа клонировать, чтобы на весь сельсовет таких было хотя бы штук двадцать, — призналась супруга Любовь Степановна и вспомнила, как однажды их дом превратился в настоящий сельский клуб.

Дело в том, что в Хотоли нет своего Дома культуры, но районные артисты периодически приезжают с концертами и выступают под открытым небом, а старейшину просят предупредить заранее людей и помочь собрать зрителей. Но один раз из-за непогоды выступление чуть не отменили. Чтобы праздник все-таки состоялся, Смолко пригласили всех к себе в дом, импровизированную сцену организовали прямо в гостиной.

Казалось бы, на заслуженном отдыхе вполне можно себе позволить немного расслабиться, но супруги не сидят сложа руки.

Чтобы управиться со своим хозяйством, встают с рассветом, завтракают, и за работу: хозяйка — на подворье, в огород. А для Владимира Петровича сейчас и вовсе горячая пора — косовица. Но трудности Смолко не пугают, а, кажется, наоборот, придают еще больше сил и открывают новые возможности.

«Витебские вести»

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Ўзгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ДЗЕНЬ РЭСПУБЛІКІ

ЦЕНЬ НЕЗАЛЕЖНАСЦІ

Будзем шчырымі: для Лукашэнкі беларуская незалежнасць асаблівай каштоўнасці не ўяўляла ніколі. Яна заўсёды калі не была, то разглядалася ў якасці разменнай манеты. І ён бы гэтую манету папросту размяняў — калі б яму было прапанавана нешта большае.

Заява Лукашэнкі падчас нарады ў Шклоўскім раёне пра тое, што «мы на фронце», і калі «не вытрымаем гэтыя гады, правалімся, — значыць, трэба будзе ці ў склад якойсьці дзяржавы ісці, ці аб нас проста будуць выціраць ногі, а не дай Бог — развяжуць яшчэ вайну», нарабіла шмат вэрхалу. Над значэннем гэтых словаў чухаюць патыліцы шматлікія аналітыкі і палітолагі. Але цікава, як Аляксандр Рыгоравіч прыйшоў да такой высновы.

Будзем шчырымі: для Лукашэнкі беларуская незалежнасць асаблівай каштоўнасці не ўяўляла ніколі. Яна заўсёды калі не была, то разглядалася ў якасці разменнай манеты. І ён бы гэтую манету папросту размяняў — калі б яму было прапанавана нешта большае.

Ёнужоспрабаваўгэтазра¬біць, стварыючы з Расіяй Саюзную дзяржаву ў 1999-м. Відавочна, што тады Аляксандр Рыгоравіч, прасоўваючы той праект, разлічваў заняць вышэйшае кіроўнае крэсла ў Крамлі. У параўнанні з гэтым ні пра якую незалежнасць Беларусі размова не ішла.

У той час, калі Лукашэнка піў гарэлку і біў келіхі, жадаючы поспеху праекту Саюзнай дзяржавы Беларусі і Расіі, я меў шчасце сустрэцца з вядомай дысідэнткай Валерыяй Навадворскай. І ўжо тады яна казала: «Вы яшчэ пабачыце, як Аляксандр Рыгоравіч будзе ў партызанах змагацца за незалежнасць Беларусі».

Словы разумнай жанчыны спраўдзіліся даволі хутка. Ужо ў 2001 годзе новы кіраўнік Расіі Уладзімір Пуцін сказаў: «Мухі асобна, катлеты асобна», і прапанаваў увайсці ў склад Расіі шасцю абласцямі. Для Лукашэнкі гэта азначала не тое што адсутнасць здабытку, але і страту таго, што ён ужо мае. Незалежнасць раптам ператварылася ў каштоўнасць, а Саюзная дзяржава — у нейкае дасюль незразумелае ўтварэнне: ці то дзяржава, ці то саюз дзвюх дзяржаў, а часам, пры розных харчовых і нафтагазавых канфліктах — увогуле ў суперніка.

Таму ёсць вялікае пытанне ў тым, што зараз змусіла беларускагакіраўнікавыказацца пра пагрозу незалежнасці краіны.

Праўда, эксперты, якія абсмоктваюць словы Лукашэнкі, больш аптымістычныя. Агульная думка: беларусы за чвэрць стагоддзя незалежнасці ўжо прызвычаіліся жыць у сваёй дзяржаве — хутчэй, насуперак ініцыятывам правадыра, чым дзякуючы ім. А таму лёгка «ўвайсціўскладнійшайдзяржавы» не атрымаецца — найперш, будуць супраць самі беларусы. Да таго ж зазначаецца, што прамова Аляксандра Рыгоравіча прагучала 22 чэрвеня, у дзень пачатку Вялікай Айчыннай вайны. І такім мудрагелістым чынам Лукашэнка проста нагадаў вертыкальшчыкам пра сумную дату. Ну і, канешне, гэтая неадназначная заява магла быць напамінам пра афіцыйны «дзень незалежнасці», які сам беларускі правадыр перанёс на 3 ліпеня.

І, безумоўна, узнікла абмеркаванне, якую іншую дзяржаву Лукашэнка меў на ўвазе, куды нам, не дай Бог, прыйдзецца ісці.

Большасць каментатараў лічыць, што гэта Расія. Гэта менавіта тая краіна, якая можа і паглынуць Беларусь, і «развязаць вайну, як ва Украіне». Але, ведаючы Аляксандра Рыгоравіча, варыянтаў больш, чым адзін. Бо калі мы самі «ідзем у склад якойсьці дзяржавы», маючы на ўвазе нашага «старэйшага брата», навошта яму «развязваць вайну, як ва Украіне»?

Гэта можа здарыцца толькі ў тым выпадку, калі Лукашэнка пад «іншай дзяржавай» разумеў зусім не нашага асноўнага стратэгічнага партнёра. З'едлівыя людзі на форумах прапануюць у чарговы раз перанесці дзень незалежнасці — на 4 ліпеня, і на гэтай падставе далучыцца да ЗША. Такім чынам, мы станем эксклавам Злучаных Штатаў, з якімі наўрад ці хто асмеліцца ваяваць.

Але больш цікава было б далучыцца, скажам, да Літвы.

Па-першае, мы ў такім выпадку аўтаматычна становімся сябрам ЕС, які такога фінту вушамі, зразумела, не чакае. Па-другое, гэтак жа аўтаматычна мы апынаемся ў складзе зоны еўра (у гэтым перавага Літвы перад, напрыклад, Польшчай). У выніку ЕС імгненна забывае пра міграцыйныя крызісы і пачынае дапамагаць Сінявокай прывесці яе эканоміку да еўразонаўскіх стандартаў — убухваць у яе шалёныя грошы, як калісьці ў Грэцыю. У сувязі са знікненнем краіны паўстане пытанне выплаты набраных ёю крэдытаў, але яно можа вырашацца дзесяцігоддзямі і скончыцца нічым, як гэта было з пазыкамі СССР.

Беларусы аўтаматычна атрымліваюць «бязвіз», паўнавартасны Балонскі працэс, NATO, Сусветную гандлёвую арганізацыю і безліч іншых цацак, з якімі будуць гуляцца доўга і зацята. У сваю чаргу, ЕС узгадвае словы Лукашэнкі пра тое, што аптымальнае насельніцтва Сінявокай — 30 мільёнаў чалавек. Еўрапейскае статыстычнае бюро Eurostat паведамляе, што за 2017 год ЕС прыняў каля паўмільёна ўцекачоў. Калі ўсіх іх накіроўваць у Беларусь, каб давесці лічбу насельніцтва да пажаданай беларускімкіраўніком,праблема мігрантаў вырашыцца на 40 гадоў мінімум. Усе ў плюсе.

Канешне, гэты праект фантастычны. Найперш, таму, што ў гэтым варыянце няма месца самому Аляксандру Лукашэнку. Таму ўсё ж застаецца пытанне, ці меў ён на ўвазе нешта канкрэтнае, кажучы пра пагрозу незалежнасці, альбо гэта было прамоўлена ў запале, як, часцей за ўсё, і бывае.

Сяргей Пульша
"Новы Час"

ПРАВАСЛАЎЕ

ЖЫЦЦЁ МІТРАПАЛІТА: ДРАЗДЫ І "МАЙБАХ"

Кіраўнік Беларускай праваслаўнай царквы мітрапаліт Павел 9 ліпеня распавёў пра сваю маёмасьць, выступаючы ў судзе як сьведка па справе аб злоўжываньні службовымі паўнамоцтвамі, піша выданьне Office life.

Каго судзяць і за што?

25 чэрвеня ў Заводзкім судзе Менску пачаўся працэс супраць Уладзімера Грозава, былога першага намесьніка дырэктара выдавецтва Беларускага экзархату.

Агульная сума нанесенай дзяржаве шкоды складае 3,8 мільёна рублёў, паводле Генпракуратуры.

Праваслаўная царква выставіла Грозаву пазоў на 750 тысяч даляраў, але ў першы дзень працэсу адмовілася ад яго, піша TUT.BY.

Грозава судзяць па трох артыкулах Крымінальнага кодэксу: злоўжываньне службовымі паўнамоцтвамі, перавышэньне ўлады, няспалата мытных плацяжоў. Максымальныя тэрміны адказнасьці паводле гэтых артыкулаў — ад 6 да 12 гадоў турмы.

Паводле Генпракуратуры намесьнік дырэктара выдавецтва Беларускага экзархату скраў 1,2 мільёна рублёў.

Пры чым тут мітрапаліт?

Кіраўнік БПЦ мітрапаліт Павел выступіў на судовым паседжаньні 9 ліпеня як сьведка.

Ён паведаміў, што жыве ў рэзыдэнцыі ў Драздах, але зарэгістраваны ў епархіяльным упраўленьні на вуліцы Вызваленьня.

Таксама Павел прызнаўся, што летась на 65-годзьдзе яму падаравалі «Майбах».

Праваслаўны герарх дадаў, што за апошнія 15 гадоў яму ня раз дарылі новыя аўто, частку машын ён «перадаваў манастырам і прыходам».

Павел заявіў, што на гэтым фоне ўжываваліся мышыны, якія перадаваліся праз мяжу для выдавецтва БПЦ, — «гэта нармальна».

Мітрапаліт заявіў, што ня бачыць падстаў для «суровага» пакараньня, і папрасіў суд вызваліць Грозава. Падсудны падзякаваў Паўлу за ўдзел у судзе.

"Радыё Свабода"

СПРАВА МЕДЫКАЎ

«КАК ЗАДЕРЖАЛИ — ТАК И ОТПУСТИТЬ МОГУТ»

По подозрению во взятках задержан главврач Витебской областной клинической больницы Анатолий Оладько. В отношении медика возбуждено уголовное дело.

По данным КГБ, он является одним из 60 фигурантов уголовного дела о коррупции в белорусском здравоохранении.

Витебские врачи: «Узнали о задержании Оладько на прошлой неделе»

От разговора о задержании главврача Анатолия Оладько врачи под разными предлогами уходят. Но на условиях анонимности несколько работников больницы все же согласились пообщаться с TUT.BY.

— О том, что Анатолия Анатольевича задержали, мы узнали на прошлой неделе. По больнице ходили разные слухи... Но виноват он в чем-то или нет, я не знаю. Мы люди маленькие... Своего главврача далеко не каждый день видим.

— Я не верю, что Оладько замешан в каких-то финансовых махинациях. Это профессиональный врач, хороший человек. Думаю, во всем разберутся и его отпустят.

— Нузадержалиизадержали... Ничего особо страшного в этом нет. Как задержали — так и отпустить могут. Сколько уже таких случаев было, когда руководителей в чем-то подозревали, а потом разбирались по существу. Вернется человек на работу, и все пойдет по-прежнему. Мы и так, как видите, ходим на работу, лечим людей, рабочий процесс не остановился.

— Оладько попал под какой-то общий каток «зачистки». Каждый день слежу в интернете за новостями о громких задержаниях медиков. Эту «зачистку» уже прозвали «делом врачей», как в 1953 году. Это нелепо и страшно. И вообще не укладывается в голове: неужели в белорусской медицине все поголовно воры, коррупционеры, преступники? Спрашивается: как тогда они все это время, до задержаний, лечили и спасали людей, писали научные труды, внедряли инновации в медицине? И вообще носили белые халаты?.. Когда им было всем этим заниматься, если они такие страшные взяточники?

Водномизпрошлыхинтервью TUT.BY Анатолий Оладько отметил, что профессия врача требует не только знаний и опыта, но и духовности:

— Тут свои сложности: ночные дежурства, большие физические и моральные нагрузки, многие службы у нас работают круглосуточно, к нам везут тяжелых больных... Это требует от сотрудников профессионализма и высоких моральных качеств.

В «деле медиков» уже более 60 фигурантов

КГБ задержал, заключил под стражу, а также применил другие меры пресечения в отношении 37 должностных лиц, а всего по уголовному делу в отношении работников здравоохранения — более 60 фигурантов.

«Все они многократно получали незаконные денежные вознаграждения за оказание содействия на поставку медоборудования и медицинских препаратов по завышенным ценам, что подтверждается результатами проводившихся длительное время оперативно-разыскных мероприятий, показаниями свидетелей и самих обвиняемых, а также результатами обысков и выемок», — сообщил 11 июля

(працяг на стар. 4)

СПРАВА МЕДЫКАЎ

(пачатак на стар. №3)
председатель КГБ Валерий Вакульчик.

Анатолию Оладько — 53 года. В 1987 году он окончил Витебский мединститут по специальности «лечебное дело». Был интерном в областной клинической больнице, потом преподавал в Могилевском медучилище. С 1989 года Оладько работал хирургом в витебской поликлинике имени Калинина. В 1991-м перешел в областную клиническую больницу.

В 2000 году Анатолий Оладько стал главврачом спецдиспансера Витебского филиала научно-исследовательского клинического Института радиационной медицины и эндокринологии. В 2002-м завершил обучение в клинической ординатуре Витебского медуниверситета по специальности «хирургия», а через год стал главврачом его клиники.

Областной клинической больницей Оладько руководит 8 лет, с 2010 года.

В 2014 и 2018 годах Анатолия Оладько избирали в облсовет депутатов. На последних выборах он задекларировал доход за 2016 год в сумме почти 92,9 тысячи рублей, из них 62 тысячи рублей выручил от продажи квартиры, сообщают «Народные новости Витебска».

Tyt.by

ПАЛІТЫЧНЫ ДЗЕЯЧ

«ШАСТОЙ МІКРАФОН... У ЗАДНІМ ПРАХОДЗЕ»

Сяргей Навумчык напісаў палітычны нэкралёг па Мікалаі Дземянцеі, дзе я вычытаў для сябе два важныя сказы: «Не рабіў падласьцяў» і «Ня быў эталёнам аратарскага майстэрства». Без раскрыцьця гэтых рысаў вобраз колішняга кіраўніка Вярхоўнага Савету ўяўляецца мне няпоўным.

Першы сказ за апошнія 25 гадоў для беларускага чыноўніка вышэйшага рангу стаў настолькі нехарактэрным, што многія задаюцца пытаньнем: ці можа ўвогуле палітык не рабіць падласьцяў? Пагатоў палітыка, кажуць, брудная справа.

Мне згадваюцца плякаты, зь якімі ў пачатку 1990-х масава выходзілі на пратэставыя акцыі простыя людзі. «Дземянцей — сьмерць нашых дзяцей!» — гэта за хаваньне наступстваў Чарнобыльскай катастрофы, чым увойдзе ў гісторыю іншы тагачасны кіраўнік Сьлюнькоў. Чыноўнікі мала ўплываюць на тое, чым яны застаюцца ў гісторыі. Як ускосна сьцьвярджае Сяргей Навумчык, якраз Дземянцей праўду пра Чарнобыль не хаваў.

Яшчэ адзін плякат з тых мітынгаў, зусім ужо пралетарскі: «Не голосуй за Дементея, он жрет икру, а мы потеем!» таксама меў мала агульнага з рэальнасьцю. Бо сьпікер парлямэнту належаў да той пляяды савецкага і партыйнага начальства, якія ў бытавым пляне жылі «ў мінус» і сьціплась якіх даходзіла да неадэкватнасці. Маю на ўвазе і вопратку і ўбранства жытла і тыя ўбогія «дачы». Хіба што паёк у цэкоўскім буфэце мог падтрымаць гэтае «жрёт икру». Напэўна, высокая намэнклятура бывала розная, але як сусед Дземянцея ў пад'ездзе, я толькі дзівіўся зь ягонай сьціпласьці. І, дарэчы, ветлівасьці. Яшчэ адна рыса чыноўніка, ад якой мы напроч адвыклі, — ад яго не чакаеш наезду і агрэсіі, дзеля чаго сёньня стараесься абысьці бокам самага дробначыннага мянта.

У сваёй пляядзе беларускай савецкай намэнклятуры Дземянцей быў ці ня самым калярытным пэрсанажам дзякуючы якраз свайму аратарскаму майстэрству ці немайстэрству. У гэтым сэнсе яго можна параўнаць з расейскім прэм'ерам Чарнамырдзіным. У Беларусі такіх, за кім запісвалі афарызмы ці «афарызмы», больш не было. Гугнявы маўчун Малафееў выказваўся мала. А шустры гаварун Сакалоў, апроч васьміпавярховых сьвінарнікаў, запомніўся адным «філялягічным» казусам. На нейкай нарадзе ў Берасьці тагачасны кіраўнік вобласьці Яфрэм Сакалоў заўважыў над сцэнай цытату з Максіма Горкага «Человек — это звучит гордо» і запатрабаваў дапісаць сьпераду слова «Советский».

Афарызмы сьпікера ВС Дземянцея пра «шастой мікрафон» і дэпутата, які «даўно стаіць у заднім праходзе» згадваюцца з усьмешкай, а сам сьпікер — ці не як адзіны пэрсанаж сярод тагачаснага намэнклятурнага кіраўніцтва, пра якога можна сказаць нешта вясёлае, а таму пазытыўнае.

Сяргей Дубавец
"Радыё Свабода"

САМААДУКАЦЫЯ

«ГАЛОЎНАЕ — НЕ БАЯЦЦА»

Як закаханыя з Расеі вывучылі беларускую мову. Ася Мартынава і Даніл Шкатаў сьцьвярджаюць, што гэта зусім не балюча.

Ася і Даніл

Ася, 17 гадоў. Усё жыцьцё жыве ў Маскве. Дзед па маці быў з Рэчыцы, бацька расеец. У дзяцінстве Ася бывала ў дзеда. Цяпер кожнае лета езьдзіць у Беларусь самастойна. Раз на год прыязджае ў Менск, дзе знайшла сяброў. Колькі сябе памятае, нешта чытала па-беларуску. Крыху размаўляць пачала ў дванаццаць. У сям'і беларускай мовы не ўжываюць. Бацька праграміст, маці шые і займаецца хатняй гаспадаркай. Акрамя Асі, у сям'і яшчэ чацьвёра дзяцей.

«Ня памятаю, што я першае па-беларуску прачытала, — прызнаецца Ася. — Нешта там чытала, музыкі шмат слухала. Сябры зьявіліся таксама тут, у Менску. Мы зь імі перапісваліся, размаўлялі. Я не заўсёды магу прыехаць, таму ўсё праз інтэрнэт. Але калі прыязджаю, то мы толькі па-беларуску гаворым. У менскіх крамах, праўда, я не гавару яшчэ па-беларуску. Так прывыкла, мабыць».

Даніл, 18 гадоў. Нарадзіўся і вырас у Мурманску. Беларусам быў дзед, але ён памёр, калі Даня быў зусім малым. Напачатку зацікавіўся польскай мовай, пазьней увогуле славянскімі, але воляй лёсу стаў карэістам. Бацька вайсковец, маці хатняя гаспадыня. Беларускай мовы бацькі ня ведаюць, у Беларусь ня езьдзяць.

«Чытаў нешта па-беларуску, гледзячы ў слоўнік, — кажа Даніла. — У нас у Мурманску беларускай мовы няшмат, зразумела. Бабуля расказвала, што дзеда пасылалі туды працаваць, і ён часам раніцай, калі прачынаўся, па-беларуску пачынаў гаварыць аўтаматычна. Дзед працаваў на суднабудаўнічым заводзе, там жа і з маёй будучай бабуляй пазнаёміўся. Яна не разумела па-беларуску. Калі дзед браў бабулю з сабой на радзіму (а ён з-пад Баранавічаў), то яна шмат чаго не магла зразумець. Але некалькі словаў запомніла. Потым мне расказвала, як дні тыдня па-беларуску правільна, як называецца садавіна, гародніна».

Каханьне

Ася і Даніл пазнаёміліся год таму на агульнарасейскай гістарычнай алімпіядзе, куды прыехалі як удзельнікі і сталі пераможцамі.

«Мы спачатку па-расейску паміж сабой гаварылі, — расказвае Ася. — Але я потым выкаліла ўсё пра свае цікавасьці. У тым ліку да Беларусі і беларускай мовы».

Пазнаёміліся, разьехаліся кожны ў свой горад, сталі перапісвацца. І пачалося.

«Ася ўмее, і мне таксама захацелася, — кажа Даніл. — Праз два тыдні пайшоў у Мурманску ў краму шукаць падручнік беларускай мовы. Знайшоў! Нейкае выдавецтва, якое спэцыялізуецца на мовах. Дакладна ня памятаю, як называецца. Я гэты падручнік потым у Беларусі ў краме бачыў, вялізны такі. У Мурманску нават некалькі розных падручнікаў знайшлося. Размоўнікі ёсьць, але размоўнік гэта ўсё ж не падручнік. З іншымі кнігамі цяжэй. Толькі ў абласной навуковай знайшоў кнігу па-беларуску. Караткевіч, „Паром на бурнай рацэ". Некалькі аповесьцяў, старонак на 30-40 кожная».

Хлопец прызнаецца, што спачатку было не зусім проста, але потым справа наладзілася. «Падпісаўся ў сацсетках на Радыё Свабода, яшчэ некалькі паблікаў знайшоў, — кажа Даніл. — Каб нешта можна было чытаць, адсочваць. Цяпер вось прыехалі, кніг накупілі».

Загаварыў па-беларуску мурманскі хлопец Даніл праз два месяцы пасьля паходу ў краму па падручнік. Прызнаецца, што падчас першых перапісак з Асяй доўга набіраў паведамленьні, часта глядзеў у слоўнік. «Мы ў траўні пазнаёміліся, а ўжо ў жніўні я больш-менш па-беларуску мог перапісвацца, — расказвае Даніл. — Ужо атрымлівалася».

«Хутка ён навучыўся, вельмі хутка, — кажа Ася. — Спачатку я яму па-беларуску пісала, а ён па-расейску адказваў. Нармальна было, разумеліся. Потым Даня пачаў пакрысе па-беларуску спрабаваць. Вядома, былі нейкія памылкі, але да канца лета навучыўся. Падручнік жа не галоўнае».

Сёньня Даніла і Ася абое жывуць у Маскве, вучацца ў ВНУ. Ася — у Маскоўскім дзяржаўным унівэрсытэце на гістфаку, Даніла — у Маскоўскім дзяржаўным інстытуце міжнародных адносінаў (МГИМО), вывучае карэйскую мову. Між сабой яны размаўляюць па-беларуску. Таксама маюць яшчэ аднаго беларускамоўнага сябра, чый шлях да мовы пачаўся з каталіцкага малітоўніка.

«Цікавы чалавек, — кажа Ася. — Таксама зь беларускімі каранямі, але ніхто ў сям'і не размаўляе, таму ён вось так самастойна вывучыў. Нічога, акрамя беларускамоўнага малітоўніка, у яго пад рукой не знайшлося».

У Маскве знайсьці беларускамоўных няпроста. Пара прыгадвае, як 25 сакавіка прыйшлі на сьвяткаваньне 100-годзьдзя абвяшчэньня незалежнасьці БНР і сустрэлі там людзей сталага веку, кожны зь якіх размаўляў на сваім уласным варыянце беларускай мовы.

«У Менску, дарэчы, мы таксама беларускую ня так часта чуем, — гавораць Ася і Даніла. — Зь сябрамі збольшага па-беларуску можна пагаварыць. Яшчэ мы нядаўна бачылі, як нехта ў мэтро па-беларуску чытаў. І ў Цэнтральным (унівэрсам у Менску. — РС) яшчэ чулі».

«Гэта лухта, што беларускай мовы не існуе і яна толькі дыялект расейскай, — кажа Ася. — Але людзі, якія так лічаць, будуць заўсёды. Калі па-беларуску да некага ў Маскве зьвярнуцца, ён не зразумее. Мне здаецца, што людзей, якія лічаць беларускую мову дыялектам расейскай, у Беларусі больш, чым у самой Расеі. Самае сумнае, што людзі на гэта паддаюцца, у гэта вераць і не спрабуюць даведацца нешта пра сваю культуру. Мы вось прыязджаем да гэтай культуры з Масквы, а ў людзей яна тут».

Як вывучыць беларускую за два месяцы. Тры парады

1. Чытаць

«Трэба пачаць чытаць. Кнігі, артыкулы. Гэта калі ты баісься, табе не хапае словаў, каб размаўляць па-беларуску. Чытаць жа заўсёды можаш. Зразумееш усё альбо амаль усё. Калі нечага не зразумееш, то даведайся, што гэта значыць».

2. Слухаць

«Слухайце нешта па-беларуску. Музыку, іншае. Гэта крыху складаней, але можна даць рады. Асабліва, калі ты вырас у беларускім асяродзьдзі. У галаве ўсё само змантуецца. Гэта як фільмы на замежнай мове з субтытрамі».

3. Не баяцца

«Самае галоўнае. Мы з Расеі прыязджаем і чуем тут, у Менску, што вы давайце па-беларуску з намі, а мы будзем па-расейску. Бо я баюся, я ня ўмею. Але мы ж не баімся, хоць мы з Расеі. Мабыць, вы ўсе ў нас нейкі акцэнт чуеце, нейкія словы ня так мы гаворым. Але навошта баяцца? Калі пачнеш гаварыць, памылак будзе ўсё менш і менш. У такой моўнай сытуацыі, якая ёсьць, нават ня вельмі дасканала гаварыць лепш, чым гаварыць па-расейску. Беларускамоўныя ацэняць. Таму ня трэба баяцца. Гэта, дарэчы, усіх моваў датычыць».

Алесь Пілецкі

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 16.07.2018 у 15.35
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.